

v povest, a — kakor so tudi sprejemljivi — vanjo v tej obliki ne spadajo. Z zgodbo in ljudmi v njej niso organsko zvezani.

Povest pa ima tudi nekaj močnih poglavij, ki kažejo, za kaj ima pisatelj talent. Mislim zlasti na popis neurja na Prisojniku, vzpona čez Severno steno; Janezove poti s Planjave in njegove nesreče.

Jezik je slovnično čist. Čudim se le, kako je mogel avtorju (in uredniku) uiti pasiv povratnega glagola: »O katerih se javno prepira!« (140). Metaforika je v glavnem tradicionalna, znesena iz drugih naših leposlovcev, in je ponekod do neužitnosti papirnata (prim.: »V spomin si je vtisnil to in ono, odluščil drobec iz opazovanja ter ga shranil v njivi svoje duše.« 21.). Glede na hribolaško terminologijo, ki jo pisatelj uporablja, mislim, da je tudi v povesti ne gre kar naceélo odklanjati, dasi bo za marsikakega čitatelja neturista abstraktna in nenazorna. Ali je vsa terminologija pristna in porabna, ne morem soditi — mislim pa, da so sinonimi (»vezanke« in »okovanke« za: »gojzerje«) odveč.

Janez Logar

Herman Sudermann: Mati Skrb. Prevedel Mirko Javornik. Izdala Delavska založba r. z. z o. z. v Ljubljani 1932. 249 str. (Krekova knjižnica.)

Sudermanna so svoj čas slavili kot naturalista, toda od naturalizma je vzel le toliko, da se je lahko pokazal v novi obleki, v srcu je ostal vedno pristaš starejše estetike. Tako je tudi v tej povesti zvesta obnova miljeja in življenjskega razgovora združena z zahtevami moči in lepote. Glavna oseba se razvije v junaka, iz pasivnega človeka zraste osebnost, ki zna življenje premagati. Naturalizem je gnal človeka v suženjstvo narave, v temno usodo, Sudermann je pokazal jasno osvobojenje, ki ga doseže, kdor je sposoben, da tvega in žrtvuje vse, življenje in premoženje. Življenjski ideal je svoboda nagonskega človeka, še ne svoboda duha. Ta del tudi ni tako prepričevalen, ker je v sorodu s Sudermannovim stremljenjem, ki hoče za vsako ceno sijati, pač pa se je izvirnost pisatelja neovirano in srečno sprostila v predočevanju doraščajoče mladosti, zato bo ostala povest vedno mlada. To je vzgojni roman, prestavljen v deželski milje; pozna bogastvo in revščino, zna ujeti življenjski razgovor v vsej neposrednosti, da oživi svoje osebe, nikakor pa še ne odkriva svojevrstnega človeka dežele in njegovega čuvstvovanja.

Dr. J. Šile

Damir Feigel, Čarovnik brez dovoljenja. Gorizia 1933. Izdala in založila knjiž. zadruga: Goriška Matica. Str. 150.

Feigel je naš tipični zabavni pisatelj brez književne ambicije. To zadnje mu je v škodo, zakaj nedostaje mu ne pripovednega daru ne pripovedne spretnosti ali rutine. Tudi dovolj močnega humorja ima in potrebno fantazijo in je kot tak edini pri nas, ki piše utopistične zgodbe. Tak je tudi v »Čarovniku« z groteskno zamislijo električnega strelobera in »liliputatorja«. Ta hvaležni in izvirni motiv bi bil mogel Feigel izgraditi v zares napeto in močno privlačno romantično zgodbo, če bi bil stvar drapiral z močnejšo graviteto navidezno resno znanstvenega projekta, ne pa humoristično in vsakdanje satirično.

Dr. I. P.